

САДРЖАЈ

ПРЕДГОВОР 2. ИЗДАЊУ.....	19
СКРАЋЕНИЦЕ	21
РЕГИСТАР ПРОПИСА.....	23
Међународни уговори	23
Закони	24
Подзаконски акти	26
Узансе.....	26
МЕТОДОЛОГИЈА РЕШАВАЊА СЛУЧАЈЕВА	27

УВОД

Глава I	
ТРГОВИНСКО ПРАВО.....	31
Питања.....	31
Задаци	31
Глава II	
ИЗВОРИ ТРГОВИНСКОГ ПРАВА.....	34
Питања.....	34
Случајеви.....	35
I Однос општег и посебног закона.....	35
II Однос међународне конвенције и националног закона	36
III Примена узанси	37
IV Примена општих услова пословања.....	39

Први део УГОВОРНО ТРГОВИНСКО ПРАВО

Глава I	
ОПШТИ ДЕО.....	41
Извори.....	41
Питања.....	41
Задаци	42
Случајеви.....	43

I Закључење уговора на меморандуму	43
II Рок измирења новчане обавезе	44
III Законско заложно право – Сукоб заложних права	45
IV Пуноважност клаузула општих услова пословања	47
V Застарелост потраживања	48
Примери	49
Глава II	
УГОВОР О ПРОДАЈИ У ПРИВРЕДИ	51
Извори	51
Питања	51
Случајеви	52
I Скривљена немогућност испуњења обавезе испоруке робе	52
II Неиспуњење обавезе плаћања цене	54
III Испорука мање количине робе и робе са материјалним недостацима	55
IV Фиксна продаја – Доцња у испоруци робе	56
V Разграничење <i>aliud</i> -а од <i>rei</i> -а – Куповина ради покрића	57
VI Квалитет робе као природан елемент уговора	58
VII Прописана цена	59
VIII Цена као природан елемент уговора	60
IX Уговарање одредиве цене	61
X Закључење уговора јавним надметањем – Клаузула „виђено – одобрено“	61
XI Гаранција за исправно функционисање ствари	63
XII Одговорност продавца за рефлексну штету – Одговорност произвођача ствари са недостатком	64
XIII Продаја по узорку – Одговорност продавца за материјалне недостатке ствари	65
XIV Место и време испоруке робе – Прелаз ризика случајне пропасти и оштећења робе	66
XV Одговорност продавца за неиспуњење и за неуредно испуњење обавезе испоруке робе	67
XVI Неизвршење обавезе испоруке услед више силе	68
XVII Висина накнаде штете због доцње у исплати цене	69
XVIII Обухват цене – Застарелост потраживања	70
Задатак	71
Страна судска пракса	71
Примери	79

Глава III	
УГОВОРИ О ТРГОВИНСКИМ УСЛУГАМА	85
УГОВОР О ПОСРЕДОВАЊУ	85
Извори	85
Питања	85
Случајеви	85
I Обавеза закључења уговора са трећим лицем – Право на провизију	85
II Разграничење уговора о посредовању и уговора о делу – Висина провизије – Провизија за индиректне послове	87
III Одговорност посредника за неизвршење уговора између налогодавца и трећег	88
Задатак	88
Пример	89
УГОВОР О ТРГОВИНСКОМ ЗАСТУПАЊУ	91
Извори	91
Питања	91
Случајеви	92
I Закључење уговора у име властодавца – Право на провизију – Престанак уговора	92
II Форма закључења уговора – Право на снижење провизије	95
III Разграничење трговинског заступања и комисиона – Одговорност за неизвршење уговора од стране трећег лица	96
Пример	97
УГОВОР О КОМИСИОНУ	100
Извори	100
Питања	100
Случајеви	100
I Самостално иступање комисионара – Извршење налога под неповољнијим условима	100
II Закључење уговора ћутањем – <i>Del credere</i> комисион – Стечај комисионара – Законско заложно право	101
III Право комисионара на накнаду трошкова	103
IV Могућност прећутног продужења уговора о комисиону	104
V Стицање права на провизију и права на накнаду трошкова – Предујмљивање новца комисионару	105
VI Отказ уговора о комисиону – Неовлашћено располагање предметом комисиона	106
Задатак	107
Примери	107

УГОВОР О КОНТРОЛИ.....	121
Извори.....	121
Питања.....	121
Случај.....	121
I Обавеза стручног и непристрасног вршења контроле – Одговорност вршиоца контроле за штету.....	121
Задатак.....	122
Пример.....	123
УГОВОР О УСКЛАДИШТЕЊУ.....	125
Извори.....	125
Питања.....	125
Случајеви.....	126
I Одговорност складиштара за штету на роби – Ускладиштење украдене робе – Права и обавезе складиштара.....	126
II Збирно чување робе – Обавеза враћања робе овлашћеном лицу.....	129
III Обавеза чувања возила паркираног у јавној гаражи.....	130
IV Одговорност за мањак ускладиштене робе.....	130
Страна судска пракса.....	131
Пример.....	133
УГОВОР О ОТПРЕМАЊУ (ШПЕДИЦИЈИ).....	136
Извори.....	136
Питања.....	136
Случајеви.....	136
I Обавезе у вези са царињењем робе – Право шпедитера на накнаду трошкова.....	136
II Одговорност шпедитера за избор, односно за рад лица којима се служи у извршењу уговора.....	137
Обрасци.....	139
Глава IV	
УГОВОРИ О ПРЕВОЗУ.....	141
УОПШТЕ.....	141
Извори.....	141
Питања.....	141
Случајеви.....	141
I Одговорност за превоз ствари и путника без накнаде.....	141
II Одговорност за превоз пртљага.....	142
III Обавеза плаћања превознине.....	143
Страна судска пракса.....	144

УГОВОР О ПРЕВОЗУ РОБЕ МОРЕМ.	146
Извори	146
Питања	146
Случајеви	147
I Одговорност бродара за губитак и оштећење робе – Одговорност бродара за рад лица којима се служи	147
II Разграничење заједничке и посебних хаварија – Наутичка грешка	149
III Одговорност код превоза робе на палуби – Мртва возарина	150
IV Стојнице, прекостојнице и ванредне прекостојнице – Клаузула „пуно за празно“	151
V Фонд ограничене одговорности	152
УГОВОР О ПРЕВОЗУ РОБЕ УНУТРАШЊИМ ВОДАМА	153
Извори	153
Питања	153
Случај	154
I Одговорност бродара унутрашње пловидбе за штете због губитка, оштећења и закашњења робе – Превоз робе на палуби	154
УГОВОР О ПРЕВОЗУ РОБЕ ВАЗДУШНИМ ПУТЕМ	156
Извори	156
Питања	156
Случај	156
I Одговорност ваздушног превозиоца за оштећење робе у превозу	156
УГОВОР О ПРЕВОЗУ РОБЕ ЖЕЛЕЗНИЦОМ	157
Извори	157
Питања	158
Случајеви	158
I Одговорност за губитак и закашњење – Претпоставка губитка робе	158
II Обавеза железнице да накнади штету у природи или у новцу	161
III Директан превоз железницом – Одговорност за губитак робе	161
IV Право на превознину код превоза краћим путем од уговореног	162
УГОВОР О ПРЕВОЗУ РОБЕ ДРУМОМ	163
Извори	163
Питања	163

Случајеви.	163
I Уговорно искључење одговорности друмског превозиоца за штету услед губитка робе.	163
II Превозиочеве право законске залогe на роби – Право на превознину.	164
КОМБИНОВАНИ ПРЕВОЗ РОБЕ.	165
Извори.	165
Питања.	165
Случај.	165
I Мешовити превоз железницом и бродом унутрашње пловидбе – Одговорност за оштећење робе.	165
Обрасци.	167
Примери.	168
УГОВОРИ О ПРЕВОЗУ ПУТНИКА И ПРТЉАГА.	174
Извори.	174
Питања.	175
Случајеви.	175
I Одговорност за смрт путника и губитак пртљага и терета – Фонд ограничене одговорности.	175
II Одговорност превозиоца путника за одлагање путовања – Одговорност за губитак пртљага.	176
Глава V	
УГОВОР О ГРАЂЕЊУ.	179
Извори.	179
Питања.	179
Случајеви.	180
I Примопредаја – Коначан обрачун – Одговорност за недостатке који не утичу на солидност грађевине.	180
II Одговорност за недостатке грађевине према доцнијем стицаоцу.	182
III Одговорност за штету нанету трећим лицима извођењем радова.	183
IV Клаузула „клизне скале“ – Променљивост цене грађења.	184
V Недостатак форме уговора о грађењу – Одговорност за недостатке грађевине.	184
VI Закључење уговора о грађењу јавним надметањем.	185
VII Технички преглед – Употребна дозвола – Примопредаја.	187
VIII Коначан обрачун.	188
Пример.	188

Глава VI	
ТУРИСТИЧКИ УГОВОРИ.....	195
Извори.....	195
Питања.....	195
Случајеви.....	196
I Уговор о алотману – Одговорност за квалитет услуга.....	196
II Уговор о организовању путовања – Одговорност организатора за непотпуно и неквалитетно извршене услуге.....	197
III Посреднички уговор о путовању – Одговорност посредника за пропусте у организовању путовања.....	199
Глава VII	
УГОВОРИ ЗАСНОВАНИ НА КОРИШЋЕЊУ ТУЂЕГ ДОБРА.....	200
УГОВОР О ЛИЦЕНЦИ.....	200
Извори.....	200
Питања.....	200
Случајеви.....	201
I Искључива лиценца.....	201
II Подлиценца.....	201
УГОВОР О ФИНАНСИЈСКОМ ЛИЗИНГУ.....	202
Извори.....	202
Питања.....	202
Случајеви.....	203
I Разликовање правог (индиректног, финансијског) и неправог (директног, квази) лизинга.....	203
II Одговорност за материјалне и правне недостатке предмета лизинга.....	204
III Могућност раскида уговора о испоруци од стране примаоца лизинга.....	206
IV Правне последице крађе предмета лизинга – Обавеза плаћања лизинг накнаде.....	208
УГОВОР О ФРАНШИЗИНГУ.....	209
Питања.....	209
Случај.....	209
I Прометни франшизинг.....	209
Страна судска пракса.....	210
Глава VIII	
УГОВОР О ОСИГУРАЊУ.....	212
Извори.....	212
Питања.....	212

Случајеви.	213
I Начело обештећења – Осигурана сума – Надосигурање – Подосигурање	213
II Закључење уговора – Обавеза плаћања премије – Почетак трајања периода покрића	214
III Осигурање потраживања – Закључење уговора ћутањем осигуравача	215
IV Осигурање од аутоодговорности – Кумулирање накнаде штете	215
V Осигурање од одговорности – Утицај вансудског поравнања на обавезу осигуравача	216
VI Каско осигурање – Осигурање од аутоодговорности – Персонална суброгација осигуравача у права осигураника према штетнику – Одбитна франшиза	217
VII Права оштећених лица код осигурања од аутоодговорности – Каско осигурање – Граница (лимит) обавезе осигуравача	219
VIII Осигурање од путативних ризика – Пловидбено осигурање	220
IX Обавеза плаћања премије – Обавеза осигуравача да исплати накнаду штете	221
X Правне последице преноса полисе осигурања по наредби – Права имаоца полисе осигурања	222
Страна судска пракса	223
Пример	225

Други део БАНКАРСКИ ПОСЛОВИ

Глава I	
ОПШТИ ДЕО	227
Извори	227
Питања	227
Задатак	228
I Разграничење банкарских од осталих трговинских послова – Врсте банкарских послова	228
Глава II	
КРЕДИТНИ ПОСЛОВИ	229
УГОВОР О КРЕДИТУ	229
Извори	229
Питања	229
Случајеви	230

I Превремена отплата кредита – Обавеза плаћања камате – Право банке на накнаду штете.....	230
II Разграничење уговора о кредиту од уговора о зајму – Писмена форма уговора о кредиту.....	231
III Одобравање кредита у девизама – Накнада штете због доцње у враћању кредита.....	231
IV Зеленашки уговор о кредиту.....	232
V Застарелост потраживања из уговора о кредиту.....	233
VI Пуштање кредита у течај асигнацијом – Утврђивање корисника кредита.....	234
Страна судска пракса.....	235
Пример.....	235
ЛОМБАРДНИ КРЕДИТ.....	238
Извори.....	238
Питања.....	238
Случај.....	238
I Ломбардни кредит – Право намирења из заложених хартИја од вредности.....	238
ЕСКОНТНИ КРЕДИТ.....	239
Извори.....	239
Питања.....	239
Случај.....	240
I Есконтни кредит – Одговорност клијента за наплату есконтоване хартИје.....	240
УГОВОР О ФАКТОРИНГУ.....	241
Извори.....	241
Питања.....	241
Случај.....	241
I Факторинг без регреса – Приговори дужника новчане обавезе.....	241
Глава III	
БАНКАРСКИ ДЕПОЗИТНИ ПОСЛОВИ.....	243
УГОВОР О НОВЧАНОМ ДЕПОЗИТУ.....	243
Извори.....	243
Питања.....	243
Случајеви.....	243
I Обавезе депонента из уговора о новчаном депозиту – Консензуално закључење уговора.....	243
II Орочени новчани депозит – Промена висине уговорене камате.....	245

III Отказ новчаног депозита по виђењу	246
IV Протек рока трајања ороченог ненаменског депозита	247
УГОВОР О УЛОГУ НА ШТЕДЊУ	248
Извори	248
Питања	248
Случајеви	248
I Доказна снага штедне књижице	248
II Легитимационо својство штедне књижице на доносиоца	249
III Штедна књижица на име – Последице неовлашћеног подизања штедног улога	250
УГОВОР О НЕНОВЧАНОМ ДЕПОЗИТУ	251
Извори	251
Питања	251
Случај	251
I Обавезе банке код затвореног неновчаног депозита – Одговорност за губитак вредности предмета депозита	251
УГОВОР О ДЕПОЗИТУ ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТИ	252
Извори	252
Питања	252
Случај	252
I Одговорност банке за повреде обавеза у вези са управљањем меницом	252
Глава IV	
БАНКАРСКИ УСЛУЖНИ ПОСЛОВИ	256
УГОВОР О БАНКАРСКОМ ТЕКУЋЕМ РАЧУНУ	256
Извори	256
Питања	256
Случајеви	257
I Оспоравање извода из рачуна – Промена висине каматне стопе – Отказ уговора	257
II Дозвољено прекорачење рачуна – Застарелост потраживања банке	258
III Права корисника рачуна у стечају над банком	259
УГОВОР О ПЛАТНИМ УСЛУГАМА	263
Извори	263
Питања	263
Случајеви	264
I Права налогодавца у случају погрешног навођења броја рачуна примаоца у платном налогу	264

II Одговорност банке код извршења директног задужења по основу овлашћења	265
УГОВОР О СЕФУ	266
Извори	266
Питања	266
Случај	267
I Одговорност банке за оштећење и губитак ствари у сефу – Права банке у случају неплаћања накнаде за коришћење сефа	267
АКРЕДИТИВ	268
Извори	268
Питања	268
Случајеви	269
I Обавезе банке из уговора о отварању акредитива – Одговорност банке за повреду обавеза према кориснику акредитива	269
II Начело строге саобразности докумената са условима акредитива – Одговорност банке према налогодавцу	270
III Неиспуњење услова код условљеног акредитива	271
IV Обавеза провере саобразности докумената условима акредитива – Трговачке клаузуле и њихово познавање од стране банке	272
V Право банке да одбије плаћање кориснику због мана у извршењу обавеза из основног посла – Независност правних односа у послу акредитива – Опозивост акредитива	272
VI Права банке у случају преваре од стране корисника акредитива – Неопозивост акредитива	273
VII Строгост поштовања услова предвиђених у акредитиву ...	274
БАНКАРСКА ГАРАНЦИЈА	275
Извори	275
Питања	275
Случајеви	276
I Самостална гаранција – Право на истицање приговора из основног посла – Обавезе банке из гаранције	276
II Обавеза налогодавца да плати провизију	277
III Пренос банкарске гаранције – Одржавање рока важења гаранције – Приговори из основног посла код гаранције „на први позив“	277
IV Потраживања обезбеђена банкарском гаранцијом – Обим обавеза банке по основу гаранције – Право корисника на наплату гарантне своте	279

Страна судска пракса.....	279
Обрасци.....	281

Трећи део
ПРАВО ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТИ

Глава I	
ОПШТИ ДЕО.....	284
Извори.....	284
Питања.....	284
Задатак.....	285
I Разграничење хартија од вредности од осталих исправа ...	285
Глава II	
ПОСЕБАН ДЕО.....	286
МЕНИЦА.....	286
Извори.....	286
Питања.....	286
Случајеви.....	288
I Издавање, индосирање, авалирање и наплата трасиране менице – Менични регрес и икупљивање менице	288
II Презентација менице на исплату – Протест због неисплате меничне своте.....	289
III Позивна интервенција – Акцепт интервенцијом – Регрес пре доспелости – Клаузула „без обавезе“	291
IV Менични приговори	292
V Трасирана сопствена меница – Прејудицирање менице – Менична обавеза авалиисте	293
VI Скривени авал – Бланко меница – Трасирана меница по сопственој наредби – Застарелост меничних потраживања.....	294
Страна судска пракса.....	295
Примери	297
ЧЕК.....	298
Извори.....	298
Питања.....	298
Случајеви.....	300
I Правне последице уношења клаузуле о доспелости – Издавање чека без покрића	300
II Правне последице антидатирања и постдатирања чека	301

III Презентација чека на исплату – Права корисника у случају протеча рока за презентацију – Прејудицирање чека	302
IV Правна дејства опозива чека	303
V Крађа чековних формулара и чековне картице – Правне последице реализације украдених чекова	304
Образац	305
СКЛАДИШНИЦА	305
Извори	305
Питања	305
Случајеви	306
I Одвојени пренос признанице и заложнице – Права имаоца признанице без заложнице	306
II Остварење права имаоца заложнице	307
III Традиционо својство складишнице – Права из складишнице	308
IV Обавеза издавања складишнице – Разликовање складишнице од других исправа	309
ТОВАРНИ ЛИСТ	310
Извори	310
Питања	310
Случај	310
I Доказна снага преносивог товарног листа	310
КОНОСМАН (ТЕРЕТНИЦА)	312
Извори	312
Питања	312
Случај	312
I Правне последице различите садржине теретнице у односу на садржину уговора о превозу – Однос бродара и наручиоца превоза	312
Страна судска пракса	313
Обрасци	315
Глава III	
ЛЕГИТИМАЦИОНЕ ИСПРАВЕ	317
ЛЕГИТИМАЦИОНИ ПАПИРИ И ЗНАЦИ	317
Извори	317
Питања	317
Случајеви	318

I Легитимациона способност легитимационог папира	
– Правне последице губитка легитимационог папира	
– Провера и доказивање материјалне легитимације	318
II Права повериоца у случају губитка легитимационог знака	318
ПЛАТНЕ КАРТИЦЕ	319
Извори	319
Питања	319
Случајеви	320
I Плаћање новчане обавезе путем кредитне картице	
– Правне последице накнадног престанка обавезе из основног посла	320
II Правне последице неовлашћеног коришћења кредитне картице	321